WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 295. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 19-го ГРУДНЯ 1951. No. 295. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 19, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

СТАЛЕВА ЮНІЯ ОГОЛОСИЛА СТРАЙК НА 1 СІЧНЯ

Питсбург, 17 грудня. — Робітники, зорганізовані в „Юнайтед Стіл Воркерс оф Америка" дістали від керівництва своєї юнії наказ, вийти на страйк в півночі 31 грудня. Страйком будуть охоплені теж і робітники в алюміневих підприємствах, а не тільки в сталівнях. Разом вийде на страйк 700,000 робітників, якщо до того часу не прийде до порозуміння між представниками сталевої промисловости й юнії. Голова юнії Филип Морей обвинувачує підприємців у „завзятій обструкції" проти головних домагань юнії. Юнійна комісія політики платні, складена з 170 осіб, наперед заявила, що не прийме жадного заклику уряду до стримання страйку. Морей каже, що закриття сталевої продукції неминуче, якщо до Нового Року не буде підписаний новий контракт. Він дістав також від комісії платні доручення не приймати від уряду жадного пляну перемир'я, доки надзвичайна конвенція юнії, скликана на 3 січня 1952 до Атлантик Сити, не скаже свого слова про цю справу. Представники сталевої промисловости не можуть обіцяти юнії підвишки платні, доки не дістануть від федерального уряду запевнення, що дістануть дозвіл на підвищення ціни сталі, отже страйк передбачений найменше на один тиждень, а це значить утрата 2,000,000 тонн сталевої продукції.

Урядовці з Бюра Стабілізації Цін передбачують підвишку ціни сталі.

Урядовці з Бюра Стабілізації Цін у Вашингтоні відбули конференцію з представниками сталевої промисловости й прийшли до висновку, що треба буде погодитися на підвишку ціни сталі, одначе не в такій висоті, як цього домагаються продуценти. На підставі поправки до закону про стабілізацію цін, продуценти можуть випрацювати скалю підвишки цін, беручи до уваги вартість матеріялів і праці від часу вибуху війни в Кореї. Урядовці хочуть піти назустріч підприємцям, тому що юнія вже оголосила страйк на 1 січня. Уряд ще не вирішив, яке становище має зайняти супроти страйку.

ПРИЧИНА ПОВІТРЯНОЇ КАТАСТРОФИ В ЕЛИЗАБЕТ ДОСІ НЕВІДОМА

Елизабет, Н. Дж. — Причина, чому машина в літаку С-46 загорілася і спричинила катастрофу літака, в якій згинули всі 56 подорожніх, досі невідома. Допити в цій справі ведуть аж шість різних урядових бюр. Тим часом родичі загиблих цілим натовпом приїздять до трупарні, щоб розпізнати своїх рідних, одначе це йде не легко, бо значна частина небіжчиків покалічені й попалені до непізнання. Ще шість осіб не можна розпізнати. Голова слідчого бюра федерального літунства Джозеф О. Флует заявляє, що неможливо встановити, чи вогонь повстав у моторі чи в системі огрівання літака, яку направляли робітники перед стартом літака. Різні здогади, казав Флует, ні до чого не доводять, бо на здогадах не можна опиратися при таких важливих справах. Тому теж не можна приписати комусь відповідальности за трагедію в теперішній стадії дослідів, сказав урядовець.

● Літаки марки С-46, подібні до того, що згорів в Елизабет, Н. Дж., були найкращими перевозовими літаками в другій світовій війні.

ПОНОВНА ПЕРЕВІРКА ВІРНОСТИ 1,139 УРЯДОВЦІВ

Вашингтон. — Рада Вірности і Безпеки департаменту стейту почала перевірку Джана Картера Вінсента, теперішнього генерального консула в Танжер і колишнього дириктора Бюра Далекосхідніх Справ в департаменті стейту. Рада Перевірки Вірности Комісії Цивільної Служби наказала перевірити 1,139 урядовців на підставі нової політики „про можливий сумнів". Урядовці департаменту стейту не подали причин, чому саме тепер перевіряють минуле Вінсента. Сен. Пат МекКарран, голова сенатської підкомісії Внутрішньої Безпеки рекомендував шість місяців тому, щоб Вінсента тимчасово усунути від виконування обов'язків, доки не буде закінчена перевірка, одначе департамент стейту не зробив в цій справі нічого аж до сьогодні. Поновна перевірка викликає здогад, що якісь нові справи вийшли наяву, яких не можна було доглянути в минулому. Перевірка вірности Вінсента не стоїть в жаднім зв'язку з діяльністю Ради Перевірки Вірности Комісії Цивільної Служби, яку очолює сен. Гайрам Бінгам. Попереднього тижня департамент стейту звільнив з дипломатичної служби Джана Стюарта Сервиса за видавання таємних документів особам з-поза уряду.

ВЕЛИКЕ ПОДАТКОВЕ СЛІДСТВО В НЮ ЙОРКУ

Вашингтон. — Комісар внутрішніх прибутків Джан В. Б. Донлап оголосив, що в Ню Йорку переводиться тепер більше податкове слідство ніж в усіх інших околицях країни. У ньому беруть участь 65 спеціяльних агентів. З ними співпрацюють найкращі адвокати, знавці кримінальних справ. Це стало відомим, коли Донлап оголосив, що він призначив на голову слідчого бюра при відділі внутрішнього податку Френка В. Лона, який веде теперішнє слідство в Ню Йорку. Лон затримає свої обидві посади одночасно. Ці вісті подав Донлап до відома на пресовій конференції. Тоді його запитали, чи це правда, що три колишні високі податкові урядовці також замішані в справу податкових зловживань, одначе він не сказав на це нічого. Він тільки заявив, що податкове слідство — це дуже важлива справа. Адріян В. Девінд, дорадник палатної комісії, що веде податкові допити, заявив, що конґресове слідство над податковими скандалами в Ню Йорку буде продовжуватися, а воно йде вже від місяця червня. Передбачають, що в Ню Йорку поставлять перед суд 5,600 осіб, які допустилися шахрайства в податкових справах.

В АМЕРИЦІ

● **Перший поліціянт згинув в тунелі Голланд**, що веде попід ріку Гудсон з Ню Йорку до Ню Джерзі. Патрулмен Чарлс Кеслер помагав вивозити з тунелю при нюйоркськім боці попсоване вантажне авто, підпихаючи його вгору. Нагло посковзнувся і впав, колесо підпиханого ним авта повернулося назад і придавило його. „Що за свята матиме моя рідня" — промовив він, умираючи.

● **$151,500,000 постановили зібрати на наступний рік на допомогу Державі Ізраїля** для іміґрації делеґати зібрані в Атлантик Сіті, Н. Дж. на з'їзді Юнайтед Джуїш Апіл. Іміґрація досягне 120,000 осіб. У поточному році допомога з Америки досягла $85,000,000.

● **З нагоди звільнення Джана Сервиса в департаменті стейту**, пригадують газети, що він „позичив" з департаменту документи для використання в журналі „Амеражія", виданім Інститутом Відносин на Пацифіку. Цей інститут стояв під впливом комуністів.

● **Помер Г. В. Смит, власник фабрики писальних машин з назвою Л. С. Смит**, в Сиракюз, Н. Й. Фірма виробляє також машинки з українськими буквами під назвами „Смит" і „Корона".



САНТА КЛОС — АМЕРИКАНСЬКИЙ „СВЯТИЙ МИКОЛАЙ" — „цілком несподівано" завітав до діточої лікарні св. Клера в Ню Йорку. Мені! Мені! Мені! — кричать малі власники десяток малих рук, простягнених до обвантаженого подарунками „Угодника", що його зі сльозами в очах та надією в серці намарно очікуватимуть сьогодні мільйони знедолених українських дітей на своїй рідній землі, поневоленій червоним люципером.

ІМПОЗАНТНА УЧАСТЬ У.К.К. У ВСЕ-АМЕРИКАНСЬКОМУ „ТИЖНІ ВОЛІ"

Мілвокі, Вісконсин. (В. Д.— Телеграмою) Український Конґресовий Комітет Америки добився нового успіху в заступництві української справи на американському терені, беручи видатну участь у влаштованих Все-Американською Конференцією для Поборювання Комунізму нарадах, що відбулися тут в рямках „Тижня Волі" в днях 14 і 15-го грудня. В нарадах брали участь від Українського Конґресового Комітету: його голова проф. Лев Добрянський і Степан Скубик з Вашингтону, ред. Володимир Душник з Ню Йорку, Іван Дужанський з Шикаґо і проф. Роман Смаль-Стоцький з Мілвокі. Виступ проф. Добрянського на тему визвольних рухів поневолених Совєтами народів, зокрема українських визвольних змагань та української підпольної боротьби за волю, як теж виступ проф. Смаль-Стоцького про стан, положення і аспірації та змагання не-російських народів в Совєтському Союзі надали тону цілій конференції, обширні звідомлення з якої передала преса й радіо в Мілвокі і Шикаґо. Степан Скубик, що був керівником дискусії на тему напруження в Совєтському Союзі, був обраний до Виконавчого Комітету все-Американської Конференції для Поборювання Комунізму, як представник УКК. Представники УКК влаштували з нагоди конференції окреме прийняття, в якому взяли участь: конґресмен Чарлз Дж. Керстен з Висконсин, відомий автор доповнення до Акту Взаємної Безпеки, на підставі якого призначено 100,000,000 долярів допомоги для визвольних рухів поневолених совєтами народів; колишній польський прем'єр Станіслав Міколайчик; колишній мадярський прем'єр Ференць Надь, екзекутивний секретар Американсько-Мадярської Федерації Стефан Балоґ, проф. С. МекКіннан з Маркетського університету, представники Американських Ветеранів, як теж представники поодиноких інших американських і національних громадських організацій, що брали участь в конференції.

30-го ЧЕРВНЯ 1952 ВІДБУДЕТЬСЯ П'ЯТИЙ КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Ню Йорк. — Екзекутивна Рада Українського Конґресового Комітету Америки рішила скликати П'ятий Конґрес Американських Українців на час від 30-го травня до 1-го червня 1952 року, що цим разом має відбутися в Ню Йорку. З дотеперішніх чотирьох конґресів три відбулися у Вашинґтоні, а один (другий) у Филаделфії. Рішення скликати П'ятий Конґрес винесено на нарадах 7-го грудня. — Рівночасно встановлено три головні гасла, під якими Конґрес має відбутися. Дальші подробиці Конґресу будуть проголошувані поступово. Офіціяльне повідомлення про скликання Конґресу надруковане в цьому числі на сторінці 3-тій.

ЧУЖИНЦІ БУДУТЬ ПОКЛИКАНІ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

Вашинґтон, 17 грудня. — Чужинці, які працювали в Злучених Державах від останнього літа, підлягають законові про призов до збройних сил. Уряд пригадує, що вже минуло шість місяців для відкладення служби, яке признано багатьом чужинцям. Це стосується особливо канадійців, які перебувають в околиці Дітройту, або приїздять з Канади постійно на працю до Злучених Держав.

Раніше не можна було покликати до військової служби чужинців, які не мали перших громадянських паперів. Поправка до призовного закону з 19 червня 1951 р. змінила цю практику. Тепер чужинці, які постійно живуть у Злучених Державах, підлягають службі при збройних силах і мають зареєструватися впродовж шести місяців у призовних бюрах.

УСПІШНА ІМПРЕЗА У.Н.С. В РАЧЕСТЕР

Рачестер, Н. Й. — Минулої неділі, 16 грудня, місцеві відділи Українського Народного Союзу влаштували „Великий Союзний Концерт", в програму якого входили виступи Церковного Хору „Боян" під проводом проф. К.Ципенди, Національного Хору під проводом д-ра Мирослава Матковського, як теж виступ бандуристів, дуети, гра на акордіоні, танці. — Не зважаючи на сніговію та холод, імпреза стягнула 800 осіб. Під час концерту головний секретар УНС, Григорій Ґерман, виголосив промову, приділюючи окрему увагу значення УНС для нових членів. Після концерту відбулися окремі наради відділових урядників, в яких взяли участь представники всіх місцевих відділів УНС.

МАЛПИ ДЛЯ АТОМОВИХ ДОСЛІДІВ

Сан Антоніо, у стейті Тексас. — Провадяться досліди над малпами, щоби розв'язати деякі проблеми радіоактивности для повітряних сил. Досліджують вплив радіоактивности на розумовий стан, на слух, на очі і на силу м'язів. Школа медицини повітряних сил хоче довідатися про ці справи для навчання пілотів, які будуть керувати літаками, порушуваними атомовою енерґією. Радіоактивність може „витікати" з ушкодженого апарату, а коли б це сталося на літаку, то з цього повстає риск кля життя людини.

ТИСЯЧА СВІТОВИХ НАУКОВЦІВ ПИШУТЬ ІСТОРІЮ ЛЮДСТВА

Ню Йорк. — Тисяча видатних науковців з цілого світу мають написати історію людства від найстаршої людини, званої в науці пітекантропос аж до винаходу ракетних літаків, отже за час понад 3000 років—від 1200 року перед Р. Х. до 1957 року. Праця вийде в шести томах у 1957 році. Пізніше в скороченому обсязі вона вийде в двох томах, а остаточно в одному томі. Праця буде тривати п'ять років і коштуватиме $600,000. Покровителем такої праці стала ООН.

АЛІЯНТИ І ЧЕРВОНІ ОБМІНЯЛИСЯ ВИКАЗАМИ ПОЛОНЕНИХ В КОРЕЇ

Токіо 18. грудня. — Аліятнські і комуністичні представники на мировій конференції в Панмунджом обмінялися сьогодні рано виказами воєнних полонених та відложили дальші наради на необмежений час, щоб могти перевірити імена, національність та приміщення полонених. До порозуміння в цій справі прийшло кілька годин раніше і комуністичний представник поінформував, що імена всіх аліянтських вояків в комуністичному полоні, за вийнятком самих південних корейців, будуть подані в англійській транскрипції. — Аліянтський представник зі свого боку поінформував червоних, що на аліянтському виказі буде приблизно 125 до 150 тисяч імен комуністичних вояків, взятих в полон аліянтами впродовж війни в Кореї. Всі імена мали бути подані теж в англійській транскрипції. — Комуністичну згоду на обмін інформаціями про полонених вважається — справжнім „переломом" в теперішніх переговорах та не вкривається оптимізму щодо можливостей успішного закінчення переговорів в означеному терміні 30-ти днів, який кінчиться 27-го грудня. Перед сьогоднішньою зміною становища в цій справі, комуністичні представники домагались, — щоб аліянти раніше погодились „принципово" на обмін всіх полонених, без огляду на їх кількість по одному чи по другому боці. Аліянти вимагали насамперед точних інформацій про полонених, і не тільки на те, щоб ствердити певну ґарантію їхнього життя, але й щоб могти практично обговорити способи, час і місце їхньої виміни. В інших справах, що є тепер на порядку нарад, головно в справі ґарантій щодо виконання постанов про перемир'я обома сторонами, комуністи не запропонували нічого нового. І комуністи і аліянти однаково рішучо стоять при своїх домаганнях та відкидають домагання свого противника. Червоні не скривали свого заінтересування щодо аліянтського виказу полонених комуністів. Аліянтський представник заявив, що на цьому виказі будуть імена всіх полонених, включно з тими, що їх взято в полон останнього дня. Таких самих даних аліянти домагаються від комуністів. Аліянтське командування пообіцяло, що воно негайно поінформує рідні виявлених комуністами полонених про долю тих, які досі були зараховані тільки до „пропавших в [illegible]".

ЧЕКАЮТЬ НА ВАЖЛИВЕ РІШЕННЯ ГЕН. АЙЗЕНГАВЕРА

Лондон. В столиці Британії вважають, що заповіджена на сьогодні зустріч і розмова між прем'єром Черчилем і ген. Айзенгавером в Парижі може мати справді рішальне історичне значення, бо від неї може залежати чи ген. Айзенгавер залишить свій теперішній пост головного команданта аліянтських збройних сил в Европі та погодиться кандидувати на президента Злучених Держав. В поінформованих колах вважають, що ген. Айзенгавер до тої міри перейнятий моральною відповідальністю за долю Европи, яку він визволив від гітлерівської навали, що він готовий відмовитися від своєї політичної кар'єри та залишитися командантом в Европі, якщо тільки Британія змінить своє дотеперішнє становище та піддержить плян Плевена щодо спільної европейської армії, який в оцінці ген. Айзенгавера має таке саме рішальне значення для об'єднання Европи, як його має плян Шумана відносно злиття европейської вугільної і стальної промисловости. Рішення ген. Айзенгавера може залежати ще теж від порозуміння щодо його наступника в Европі. Досі при різних нагодах названо вже трьох можливих кандидатів на такого заступника, а саме: ген. Ріджвея, ген. Бредлі і ген. Коллінса. Ген. Ріджвей, з уваги на його успіхи на пості головного команданта в Кореї і опісля наступника ген. МекАртура на пості головного команданта на Далекому Сході, міг би рахувати на таку саму однодушну піддержку всіх европейських країн, як її дістав ген. Айзенгавер. Проте, ген. Айзенгавер вже нераз досі доказав, що він завжди готовий зрезигнувати зі своїх особистих амбіцій, якщо того вимагає добро справи. З цього й робиться висновок, що він готовий і тепер „проміняти" свою особу за англійську піддержку і участь в европейській армії, яку він вважає за основну не тільки для теперішніх оборонних потреб, але й для майбутнього політичного розвитку.

АМЕРИКА УЗАЛЕЖНЮЄ ВІД ОБ'ЄДНАННЯ СВОЮ ДОПОМОГУ ДЛЯ ЕВРОПИ

Бонн, Німеччина. — Американський високий комісар в Німеччині, Джан Дж. МекКлой попередив вчора німців, що американська допомога для Европи у великій мірі залежна від дальшого розвитку по лінії федерації, та дораджував німцям поробити конкретні заходи в цій справі та взяти „конструктивну участь" в Плані Шумана відносно злиття европейської вугільної і стальної індустрії та в Пляні Плевена відносно створення спільної европейської армії. МекКлой висловив ці думки в промові перед парляментом Вюртемберґу і їх вважається піддержкою для західно-німецького федерального уряду, що намагається тепер здобути загальну німецьку публічну опінію для цих цілей.

АЛІЯНТИ ЗАПОВІДАЮТЬ НАПЕРЕД БОМБАРДУВАННЯ ЧЕРВОНИХ ТРАНСПОРТІВ

Токіо. — Аліянтське командування перестерегло вгора комуністів в Кореї, що починаючи з сьогоднішнім днем аліянтські літаки будуть бомбардувати ворожі транспорти на головному шляху між північнокорейською столицею Пйонґянґ і містом Каесонґ в невтралізованій зоні переговорів, якщо ті транспорти не будуть окремо відзначені, що вони належать до представників на переговорах в Панмунджом. — Досі аліянтські літаки тільки безчинно приглядалися, як цим шляхом довгими валками вантажних самоходів посувалося комуністичне постачання на фронт. Малі самоходи, — які матимуть окремі знаки, що вони належать до делеґації на переговорах, зможуть і в майбутньому переїжджати без перешкоди, але тих привілеїв не матимуть гармати і транспорти військ та зброї. Аліянтський представник заявив: „З сьогоднішнім днем ми перестанемо приглядатися цим транспортам, натомість почнемо їх атакувати."

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ АЛІЯНТСЬКІ РЕЙДИ НА КОРЕЙСЬКОМУ ФРОНТІ

Токіо. — Аліянтські пробоєві частини на західному секторі корейського фронту, в безпосередньому віддаленні від місця переговорів в Панмунджом, вже від шістьох днів продовжують свої рейди на комуністичні позиції. В аліянтському комунікаті не подається точно перебігу боїв, стверджуючи тільки, що битва тривала дві години та що у її висліді „розпорошено" дві компанії ворожих військ. На східному фронті пробували атакувати комуністи, але були відбиті впродовж кількох хвилин вогнем аліянтської артилерії. В повітряних боях беруть участь вже модерні аліянтські турбо-літаки, якими заступлено дотеперішні з уваги на зростаючу повітряну силу ворога. Важкі бомбардувальники продовжували свої налети на ворожі комунікаційні та інші стратегічні об'єкти в запіллі.

ЧЕРЧИЛ ЗАПЕВНЯЄ ФРАНЦІЮ

Париж. Британський прем'єр Винстон Черчил і секретар закордонних справ Ентоні Іден запевнили вчора французький уряд, що вони в своїх розмовах у Вашинґтоні в січні наступного року завжди матимуть на увазі погляди і становище Франції в усіх спільних справах. Черчил й Іден приїхали до Парижу — щоб „обмінятися полядами" з французькими державними мужами в поодиноких справах, які ці керівники британської політики задумують обговорити з президентом Труманом при найближчій зустрічі у Вашинґтоні. Запевнення Черчила викликали помітне задоволення у французьких урядових колах, що й виявилося в заяві міністра закордонних справ — Роберта Шумана, який після вчорашніх нарад твердив, що Англія і Британія „зробили великий крок вперед" щодо порозуміння в спільних справах, — хоча й не всі їхні погляди устійнено, головно відносно найважливішої тепер справи европейської армії. Англо-французькі наради продовжуватимутсл ще сьогодні.

В СВІТІ

● **Південно-корейський військовий суд засудив на досмертне ув'язнення** двох південно-корейських старшин, відповідальних за розстріл без суду 187 цивільних осіб в місті Кочанґ за аліянтськими лініями минулої весни. Оба засуджені були старшинами південно-корейського відділу, що боровся проти комуністичних партизанів.

● **Генеральний секретар Об'єднаних Націй, Тріґве Лі**, заборонив вищим урядникам свого штабу брати участь в будьяких прийняттях, що їх влаштовують комуністи.

● **Швайцарський уряд** повідомив уряд Злучених Держав, що він готов взяти участь в запропонованій комуністами невтральній комісії, завданням якої булаб перевірка виконання постанов перемир'я в Кореї. Вже раніше теж уряд Норвегії висловив свою згоду на участь в тій комісії.

● **Грецький військовий суд** засудив альбанця Костаса Казанджі на кару смерти, доказавши йому шпигунську активність в Греції в користь комуністів.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Monday'sissue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):		Число з понеділка (з англійською частиною):	
One year	$ 3.00	На рік	$ 3.00
Six months	$ 2.00	На пів року	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОГОТІВЛЯ—ЄДИНИЙ ФАКТ

Віктор Різел заповідає, що Чарлз Вилсон, голова Мобілізації Оборони, незабаром проголосить у своєму звіті, що Злучені Держави виробляють тепер утричі більше зброї, ніж минулої зими. На це витрачає тепер держава два більйони долярів місячно. Знову підсекретар фльоти Ф. П. Гвайтгер заявив у своїй промові, виголошеній минулого четверга в Джексонвил (Флорида), що Армія, Фльота та Повітряна Сила збільшили замовлення до тої міри, що вони становитимуть за місяць грудень п'ять більйонів долярів. В приблизно таких розмірах буде продовжуватися збросння і в новому році, так що до 1954 року, себто впродовж трьох років буде видано на зброєння $150,000,000,000. Як дуже зможе піднятись у цей час оборонне виробництво Західної Европи, покищо невідомо. Якраз над тим радять тепер у Парижі міністри фінансів 12 держав, що є членами Північно-Атлантійського Доготору. Зате про ЗДА можна з певністю твердити, що вони від свого пляну не відступлять і будуть далі зброїтись, виходячи з принципу, що це єдине може припинити дальшу совєтську аґресію, а з тим і вибух нової світової війни. Це є найважливіше, коли йдеться про війну, до якої ЗДА стараються не допустити, а про їхні політичні цілі пише Джеймс Рестон в Ню Йорк Таймс-і (з 9 грудня) таке:

„Політика Злучених Держав змагає не тільки до цього, щоб притримати росіян в тому місці, яке вони вже займають, але посунути їх назад туди, звідки вони вийшли. Секретар стейту Ачесон намагається повернути совєтську силу у властиві кордони Совєтського Союзу..."

Щоб це стало яснішим, зазначимо, що під тим останнім треба розуміти совєтські кордони з 1939 року.

Коли ми звертаємо увагу на ці речі, а це ми вже не раз робили, то на те, щоб ми собі добре усвідомили, в якому стані в сучасній закордонній політиці ЗДА Україна та інші країни, загарбані та поневолені Москвою до 1939 року. Це конечне, щоб серед моря гарних фраз про волю та визволення не перестати реально думати. З цього не виходить, що в Америці й Конґресі немає людей, що інакше думають про Росію. Самі добре знаємо, що це не так. Якраз наше завдання побільшити число тих людей, в Конґресі, уряді й деінде в тому розумінні, що політика повороту Росії до кордонів з-перед 1939 року не веде до добра й за неї прийшлося б Америці дорого заплатити, коли б дійшло до війни між нею і Москвою. Є ще така тенденція, щоб Америка взагалі стримувалась від усякого роду політичних енунціяцій, які її в'язали б. Це дипломатичне хитрунство також шкідливе, бо взагалі нікого не вдоволяє.

Тепер ще слово про те, чи вдасться відвернути нову світову війну. В відповідь наведемо недавні слова далеко-східнього командира О.Н., ген. Меттю Ріджвея, який старається довести до перемир'я в Кореї. Отже він виразно заявив, що не зважаючи на евентуальне перемир'я, війна в Кореї розгорнеться на весні на великі розміри та що до неї червоні вже довший час приготовляються. Питання тільки, чи Об'єднаяні Нації ще й далі визнаватимуть воєнні події в Кореї „поліційною акцією", чи війною, яка вже тому 18 місяців започаткувала нову світову війну, тимчасово обмежену одним відтинком, вигідним для Москви. Американський нарід, як знаємо, з „поліційної акції" глузує; для нього бої в Кореї це справжня війна, яку він бажав би якнайскорше покінчити.

Нові заходи в справі страйків

Плянове здійснення передбаченої оборонної мобілізації країни в теперішній ситуації національної загрози належить до головних завдань федерального уряду та його окремих агенцій. Дотеперішні результати цієї акції все ще не цілком задовільні, головно для контрольних законодавчих органів, хоча й сам директор оборонної мобілізації, Чарлз Е. Вилсон сам признає, що не все зроблено в цій ділянці, головно як йдеться про виконання урядових замовлень поодинокими галузями індустрії.

Цілком зрозуміло, що в цих оборонних зусиллях країни приділюється окрему увагу теж всім можливим перешкодам, в цьому теж страйкам. Країна має низку законів, якими можна ці справи регулювати на випадок „крайньої загрози". Тепер пороблено ще додаткові заходи, щоби застерегтися перед можливістю несподіваних страйків, які могли б відбитися неґативно на оборонній мобілізації, або й збільшити національну загрозу. В тій цілі створено окрему групу, яка збирається кожного тижня в бюрі мобілізаційного директора та спеціяльно розглядає положення на „робітничому фронті". Це не є ані комітет, ані уряд, ані організація, але прямо „група", що не має жадних повновластей, не може виносити жадних рішень ані переводити жадної акції та нічого полагоджувати. Це своєрідна „розвідча група", до якої належать представники департаменту оборони, Комісії Атомової Енергії, Краєвої Ради Робітничих Відносин, Ради Стабілізації Заробітної Платні та Федеральної Служби Посередництва. Завданням цеї окремої групи теж не є не допускати до страйків хоча таке завдання має кожна з вище названих агенцій. Натомість єдиним завданням цеї спеціяльної групи є тільки бути постійно в курсі робітничих справ, збирати всі можливі інформації та завжди мати під рукою всі потрібні дані й документи, головно відносно тих місць, де загрожує страйк в оборонній індустрії.

Керівником цеї групи є д-р Артур С. Флеммінґ. На випадок страйку, або вже напередодні страйку, що, звичайно, наступає після деякого часу переговорів та підготовки, група д-ра Флеммінґа завжди може дати директорові оборонної мобілізації Вилсонові всі потрібні вияснення та інформації щодо загрозливого положення. Вилсон може пустити в рух законний апарат та відвернути загрозу, на випадок якої президент Труман має право припинити страйк, передаючи справу Краєвій Стабілізаційній Раді, або користаючи із закону Тефта-Гартлі щодо заборони страйку на випадок національної загрози.

З дотеперішньої практики відомо, що федеральний уряд ніколи не надуживає своїх повновластей, головно в таких складних проблемах, як робітничі. Так само немає небезпеки, щоб уряд міг зловживати теперішніми своїми правами, наданими йому Конґресом з огляду на проголошений стан національної загрози. Створення нової групи доказує, що уряд та його агенції бажають зберегти цю повну невтральність в можливих непорозуміннях між робітництвом і працедавцями теж на майбутнє, але рівночасно з а б е з п е ч уються перед всіми можливими несподіванками, що могли б підважити оборону країни в цих грізних часах. Ці заходи можна тільки привітати, теж з огляду на те, що вони ще більше виключають можливість підступної підривної акції з боку комуністичної п'ятої колони, яка, правда, втратила свої впливи серед зорганізованого робітництва, але яка цілком певно не занедбує нічого та не рахується з жадними засобами, щоб тільки послаблювати оборонну підготовку та могутність вільного світу в обличчі большевицької загрози.

Іван Кедрин.

УКК і ГРОМАДЯНСТВО

2. Відношення сил всередині УКК.

На останньому Конґресі Американських Українців не ввійшов до УКК — як згадували ми в першій частині цієї статті — Український Робітничий Союз. Проте вихідною точкою для спроб довести до злагоди між УКК і тією братсько-допомоговою організацією були два основні міркування: 1) Так само, як український нарід може мати тільки один політичний центр та тільки одну політичну репрезентацію перед усім назверхнім світом, так само американські українці можуть мати тільки одну свою репрезентацію перед американським світом і коли така репрезентація існує в постаті УКК, то невдоволені нею повинні докласти передусім всіх зусиль, щоб її поліпшити, а не валити, і 2) хоч останній Конґрес мав чималі недостачі і хоч прийняті на ньому політичні резолюції можуть викликувати сумнів, чи компроміс може захитувати основними правдами політичного думання (як ось згадана вгорі правда про єдиний національно-п о л і т и ч н ий центр), проте всі справи у світі виконують люди, а вибрано до УКК на тому Конґресі так багато людей тямущих, добрих, розумних і політично зрілих, що треба з ними говорити, договоритись і співпрацювати. Як відомо, між Робітничим Союзом і УКК розпочались розмови, які — на жаль — тяглись аж надто довго, але — слава Богу — закінчились позитивно. Офіційний комунікат про вступ Роб. Союзу до УКК всі прийняли з почуттям правдивого вдоволення; всі ті американські українці що кермуються доброю волею і бажанням бачити в УКК якнайкращу свою репрезентацію на американському ґрунті. Треба сподіватися що вхід до УКК трьох активних і чільних громадян спричиниться до дальшої направи тих відносин, які торкаються названої вгорі точки 2) „основних міркувань": про персональний склад УКК.

Бо ствердження, що останній Конґрес вибрав стільки-то добрих членів УКК, зовсім не вичерпує проблеми. Це типовий приклад, як теорія свариться інколи з практикою. Людей вибрано, але їх усіх у Конґресовому Комітеті в дійсності нема. Бо є тільки ті, які живуть в Ню Йорку чи околиці та у Филаделфії, — всі інші бувають на тижневих засіданнях дуже рідко, декотрі ніколи. Через те силою факту УКК дістав іншу фізіономію, як її мав би у своєму комплеті. І сталося так, що та рівновага політичних течій, що її хотів зберегти на терені УКК останній Конґрес, фактично захиталася і перестала існувати саме тому, що серед хронічно відсутніх є люди здебільша одної течії, а серед постійно присутніх є багато громадян другої течії, що на деяких засіданнях становили таки більшість. Ця аномалія була довгий час головною внутрішньою проблемою УКК, бо потягала за собою наслідки у різних конкретних діях УКК в цілості, чи деяких його чільних членів, що з черги витворювало серед широкого громадянства враження політичної однобокости. Було б зовсім зайвою і для УКК шкідливою річчю закривати факт, що враження такого одного надто маркантного забарвлення УКК сприяло неохочим настроям до УКК взагалі. І коли б цих настроїв не було, то переговори з Робітничим Союзом були б напевне тривали трохи коротше.

Прихід до УКК трьох нових членів направляє ситуацію, тим більше, що це ввійшли не окремі особи, що репрезентували б тільки себе чи невеличкі гурти однодумців, а репрезентанти одної великої братсько-допомогової організації та одного цілого блоку різних демократичних організацій. Але аномалія залишається нею далі: далі існує на папері довгий список членів УКК, які є тільки паперовими членами, — річ у такій організації з такими завданнями цілком неможлива і недопускальна. Але добре, що тепер передбачується унормування на будуче цієї справи. Можна б теж потішатися, що майбутній Конґрес не зробить уже вдруге такої помилки та не вибере членів фіктивних, паперових. Та покищо фіктивні члени далі обтяжують собою установу, причиняючись своєю відсутністю до викривлювання обличчя УКК.

Вихід з ситуації насувався сам собою: кооптувати відповідну кількість інших громадян, які заповнили б хронічну діру в УКК. На жаль, УКК прийняв п о с т а н о в у, що к о о п т у в а т и можна нових членів тільки на місце тих, що зречуться свого мандату. Але — раз така постанова прийнята, то вона зобов'язує і треба до неї стосуватися. Ото ж повинні застосуватися до неї ті наші відповідальні громадяни, які були до УКК вибрані, але майже ніякої або таки зовсім ніякої участи в ньому не беруть, зате займають місце із шкодою для установи, її обличчя, її конкретних можливостей. Між тими діячами є одиниці, які мають кваліфікації на керівні ролі. Тим паче вони, силою своїх кваліфікацій і свого громадського вичуття повинні зрозуміти, що своєю хронічною відсутністю завдають поважної шкоди установі й усій українській справі і тому або повинні заактивізуватись або зректися своїх мандатів, зате обов'язково перестати бути мертвими душами. Так кажуть зробити добрі обичаї, що їх — на жаль — так часто забувають в нашому громадському житті. І вони повинні зробити одно або друге без уваги на концепцію приспішення найближчого конґресу, бо справа не в тому, що „вже недовго" існуватиме аномалія, тільки в тому, щоб вона якнайшвидше скінчилася.

До широкого громадянства доходять тільки глухі вістки про те, що такі проблеми внутрішнього життя УКК, ніби формальної натури, фактично забирають масу часу й енерґії. Громадянство не вважає, що такі справи мають секретний характер, воно не розуміє, чому воно не має бути в їхньому курсі. Секретним повинні залишатись деякі справи сутополітичної акції на американському терені, головно їх підготова, але сама установа, її люди і їх діла — це не є якісь недоторкані святощі, що були б закриті серпанком і не були доступні для громадської контролі і громадської критики. Заторкуючи покищо тільки одну справу — персонального складу і „мертвих душ" УКК, автор цих рядків хотів би знайти наслідувачів із заторкуванням також інших проблем УКК і його конкретних дій.

Русифікація країн—сателітів

Французька преса повідомляє про русифікаційні заходи Москви в країнах - сателітах, а зокрема в Польщі. Пригадавши заяву Сталіна (від 28. VII. 1950) про те, що „в першому етапі запровадження диктатури пролетаріяту... російська мова повинна бути спільною мовою для групи соціялістичних народів", преса подає відомості про реалізацію цього „указания" „батька народів": Знання російської мови розглядається в цих країнах, як певний доказ „льояльности" до СССР, і тому зростають щоразу вимоги до населення в справі вивчення російської мови. Для цього вживають різних заходів: російська мова вводиться як о б о в'я з к о в ий предмет навчання у вищих, середніх, а подекуди і в нижчих школах, шириться сітка спеціяльних курсів вивчення російської мови, організуються спеціяльні товариства. Наприклад „Товариство чехословацько-совєтської приязні" в свої членські ряди завербувало 1,890,000 чехів і словаків, на курсах російської мови вчиться 300,000, з них 120,000 фабричних робітників. У Польщі такі курси охопили в 1951 р. 2 мільйони осіб. „Товариство Польсько-Совєтської приязні" нараховує 4 мільйони членів. Це Товариство повідомляє, що восени цього року буде відкрито ще 7,000 нових курсів, крім радіокурсів.

В Румунії існує понад 7,000 курсів для вивчення російської мови. Видано 100,000 підручників російської мови. Ці факти свідчать про широку кампанію русифікації, що її провадять большевики на окупованих ними територіях. Примусове навчання російської мови в країнах - сателітах має на меті підготувати ґрунт для скасування куцої автономії і номінальної самостійности цих країн та для включення їх до складу СССР, себто до цілковитого підкорення їх імперіялістичній большевицькій Росії. Мине ще деякий час, і російської мови навчатимуть, всупереч усім принципам всякої, і навіть совєтської, педагогіки, з першої кляси народньої школи; як до цього вже дійшло на Україні. Польщу тоді перетворять у „Привислинський край", а Латвію, Естонію, Литву в „Прибалтійський край" і т. ін. Але одночасно з більшенням примусових русифікаційних заходів зростатиме й спротив поневолених націй проти експансії російського імперіялізму, що прагне до цілковитого занепаду і до повної ліквідації національних культур.

М. М.

„МАЛЕ АЛЕ НАШЕ"

Коли Чехословаччина здобула волю й незалежність, то перше, що кидалось в очі у цій малій державі, — це надзвичайно широкий розмах праці у всіх ділянках життя. Праця кипіла, всюди спостерігався високий ентузіязм. Молода республіка ступала стомилевими кроками. Економічне життя, культурний процес у всіх його многогранних проявах, виконували подиву-гідний поступ.

Між іншим, — цей животворчий момент ентузіязму будування „в своїй хаті своєї правди" цілком переочують і не розуміють різні „єдино-неділимці" і прихильника „общаго котелка". Вони не розуміють, як цей „котелок" затримує розвиток окремих націй, зв'язує їм руки, гасить ентузіязм.

Але це — між іншим.

Так ось в молодій Чехословацькій республіці гігантичними кроками пішло також житлове будівництво. Просто неймовірно: за 20 років вільного життя побудовано не меньше будинків, ніж їх взагалі існувало в Чехословаччині до відродження.

Були це великі імпозантні урядові будови, а були й середні та малі, що, дякуючи доцільному житлово-будівельному законодавству, могли побудувати собі навіть незаможні робітники.

І було цікаво глянути на ці маленькі будиночки, зо всіма модерними зручностями. Чистенькі, привітні, біля них садочки, а на самому будинку гордий напис по чеськи: „мале, але наше".

Цей напис пригадався нам з приводу інформацій про зміни й переміни, аж до можливої ліквідації, що передбачаються у Східно - Европейському (Фордовському) Фонді.

Як відомо, ця організація спирається на могутній многомільйоновий Ф о р д о в с ь к и й Фонд і сама могла розпоряджати великими мільйонами. Натурально, що нею зацікавились різні установи та організації народів Сходу Европи, а в тому й українці, бо завданням Східно-Европейського Фонду була допомога еміґрації з країн Сходу Европи, окупованих большевиками.

Одначе, як показується, цей Фонд, ледве розпочавши свою працю, увійшов у смугу якоїсь глибшої внутрішньої кризи, що може закінчитись навіть ліквідацією Фонду.

Як можна бачити й здогадуватись із часописних інформацій, за кулісами Фонду утворилась нездорова атмосфера, накопичились невдолення і взагалі відбуваються глуха боротьба, очевидно, на ґрунті різних дотацій, допомог і т. д.

Звичайно було б дуже сумно, коли б ця Установа, створена шляхетними власниками Фонду — для виконання високих і благородних завдань, ліквідувалась чи обмежила свою чинність через непорозуміння.

Але, у зв'язку з тим, нам невільно пригадується наш власний, Український Народний Фонд. Оте — „мале, але наше". Що й казати, а таки найздоровіший лозунґ — це „орієнтація на власні сили".

І тому сама собою приходить думка, що тільки власний український збірний гріш може, врешті решт, бути опорою в тій чи іншій національній потребі. І завданням нашої спільноти мусить бути створення свого міцного Фонду.

Тим більше, що є це річ цілком можлива і шлях до неї простий і ясний: нехай лише кождий виконає сумлінно свій обов'язок.

Не будуть це мільйони, але будуть сотки тисяч. Буде — „мале, але наше!"

А тоді краще оцінять нас і Фонди чужі...

А. Луцьків

ПОРТРЕТ СТАЛІНА

3)

Сталін — найбільше зло і нещастя сучасного підсовєтського людства, бо він не визнає і всюди нищить право людини на незалежне і вільне життя. Його несучасні поняття і дії, виключно скеровані на уярмлення людини, цілком не відповідають рівневі понять і культурних досягнень сучасного демократичного, державно-творчого людства. Ставши диктатором державної влади в СССР, він негайно і ще більш безоглядно повів війну, розпочату його попередником, проти всіх різнонаціональних народів, що були йому підлеглі, і зробив їх цілком безправними.

Він пограбував у народів СССР їхні завоювання в довгочасній боротьбі з утисками російського царизму; він пограбував революційно-творчу інтелігенцію різних націй в її державно-демократичних змаганнях і культурних надбаннях; він, навіть, пограбував і ідеалістично наставлених старих комуністів, фанатичних прихильників Маркса та Енгельса. А через це і не дивно, що ним в СССР розчарувалися і розчаровуються тисячі комуністів практиків, котрими за кожної партійної чистки чи перевірки поповнюють лави позапартійних, а незабаром по цьому і в'язниці та концентраційні табори. І цілком певно, що коли б комуністам несовєтських країн була дана нагода на власні очі побачити сталінську дійсність і всебічно відчути всі „блага' большевизму, то значна частина з них негайно перетворилась би на найнепримиреніших ворогів Сталіна, що зокрема і сталося з сотнями тисяч німецьких комуністів, які під час 2-гої світової війни побували в СССР.

Тепер в Сталінові зосереджена вся повнота державної влади російського комунізму. Йому також там приписується і авторство в створенні різноманітних підсовєтських законів. Але про які, власне, закони підсовєтського буття може іти ще річ в країнах, підкорених комуністичною д е с п о т і єю?! Це ж країни, де панує повне беззаконня, де опльовані й потоптані всі найелементарніші людські права. І єдиним, всюди відчутним, всіх згинаючим і до всього примушуючим „законом", на якому трималось і тримається червоне рабовласництво, лишається комуністичне свавілля, або, як його там звуть „воля Сталіна". Це — „закон", за яким розстрілюють, засилають на Сибір і нищать в концентраційних таборах холодом та голодом десятки мільйонів, „закон", за яким замордовано голодом 1933 року на найурожайніших землях Европи 6 мільйонів українських селян, за яким переслідується все, що з'являється виявом людської волі.

Сталін — клясик російського імперіялізму і комуністичної державности. Ніхто інший, а лише він спромігся стати твердим імперським кроком всевладного диктатора в Московському Кремлі, а кандидатів на це в російських провідних комуністичних колах було не мало. Лише він за допомогою комуністичної демагогії, підпертої безоглядним терором політичної поліції, досяг неперевершености. І в цьому йому тепер заздрять всі кандидати на тиранів, бо він незрівняний і недосягаємий в незбагненій жорстокістю кар'єрі кремлівського вождя.

Звичайно, така політична кар'єра можлива лише серед народу, в котрого віками культивується державний деспотизм. Він найповніше використав для особистого успіху всі вигоди і зручності століттями плеканого в Москві культу непомильности і всемогутности царя, а тепер вождя. І як пряме заперечення демократії, він всюди наказує комуністам і їх симпатикам безоглядно зневажати і фанатично ненавидіти демократичний світ. А з свого особистого „морального підґрунтя" він завжди всюди висміює і відкидає все демократичне, людяне.

Влада тирана принесла йому величезне і разом з цим ніким невидиме багатство. Що в порівнянні з ним який-небудь Етлі, всебічно підконтрольний англійському народові. Перед Сталіном, незрівняним ні з ким в величі багатства, Етлі і йому подібні провідники урядів демократичних держав виглядають звичайними жебраками. Лише Сталін, самодержець і вседержитель, Російської комуністичної імперії в 2-ій половині XX. століття може влаштувати на мільйон долярів друге весілля для своєї дочки Світлани. І цим вчинком він найдошкульніше насміявся над всіма комуністичними ідеалістами і мрійниками, які ще й тепер вірять в „справедливість" комуністичної деспотії в СССР. Він і надалі лишається неперевершеним багачем.

Сталін — найбільш боязкий і заляканий серед державних керівників світу. Кого тільки він не боїться, кого тільки він не запідозрює, і скільки тисяч разів трясли ним раптові напади тваринного страху від жахливого передчуття скорої помсти над ним. Ще ніхто впродовж довгої історії людства не мав і напевно, не матиме стільки ворогів, як він, бо вони в нього численні прямо пропорційно до незчисленних великих злочинів, які він заподіяв людям. Сталін погнав на заслання, до в'язниць і на страту десятки мільйонів, і від страху помсти за це, був примушений себе добровільно ув'язнити в Московському Кремлі. І навіть тоді, коли, за наказом російського царя Петра І., на зубчатих стінах Московського Кремлю було повішено велику кількість стрільців („Що зубець, то й стрілець", — свідчить про те народня російська приказка), навіть і тоді, за стінами цієї старовинної кріпости, не ховалось стільки потрясаючих своєю нелюдяністю кривавих злочинів і таємниць з „діяльности" деспота, як тепер.

ПОВІДОМЛЕННЯ

В СПРАВІ П'ЯТОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

Подаємо до прилюдного відома українського загалу в Америці, що Екзекутивна Рада Українського Конґресового Комітету Америки на свому засіданні дня 7 грудня 1951 ухвалила скликати П'ятий Конґрес Українців в Америці до Ню Йорку, Н. И. в часі від 30 травня до 1 червня 1952 року (включно).

П'ятий Конґрес Українців в Америці відбудеться під гаслом:

1) ЗА ВСЕБІЧНУ ДОПОМОГУ АМЕРИЦІ В ЇЇ БОРОТЬБІ ЗА НАЙВИЩІ ІДЕАЛИ ЛЮДСТВА, ЗА ДЕМОКРАТИЧНІ ВІЛЬНОСТІ НАРОДІВ І ЛЮДИНИ!

2) ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ! ЗА ОБ'ЄДНАННЯ УСІХ СИЛ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ!

3) ЗА ПРАВО УСІХ ПОНЕВОЛЕНИХ МОСКВОЮ НАРОДІВ НА САМОСТІЙНЕ ДЕРЖАВНЕ ЖИТТЯ!

Український Конґресовий Комітет Америки закликає всі українські організації та установи, щоб упорядкували свої членські обов'язки і вислали в найкоротшому часі заяви (деклярації) та вирівняли членські вкладки до УККА, аби мати право вислати своїх представників на П'ятий Конґрес.

Зокрема закликає Філії — Відділи Українського Конґресового Комітету вже від нині робити належні заходи для громадної участи делеґатів із дотичного району.

Організаційні вказівки та ближчі відомості будуть оголошені в дальших інформаціях.

У зв'язку з цим Український Конґресовий Комітет звертається з проханням до організацій та установ метрополітальної округи Ню Йорку, щоби на той час стримались від улаштування будь яких імпрез.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

Грудень 1951.

30-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Цього року минає 30 років від оснування Українського Вільного Університету на еміґрації у Відні, при співучасти таких світил науки, як Грушевський, Липинський, Дністрянський, О. Колесса.

Одначе вже літком 1921 р. пороблено заходи в Празі, щоб перенести туди його осідок для потреб нашої молоді, згуртованої у військових таборах Юзефова та Яблінного. Дякуючи тодішньому президентові Т. Масарикові, наш університет дістав формальне право азилю на території Чехословаччини, відповідну матеріяльну підтримку та викладові залі у чеському університеті.

Починаючи з осені 1921 р. заповнюються вони нашими бувшими вояками, особливо з бриґади Кравса, що бажають доповнити та покінчити свої студії в ділянці гуманістики, як також в інших галузях науки знайти для себе відповідне поле праці. На професорських катедрах засідають науковці, що мають світову славу, як Горбачевський, С. Смаль Стоцький, В. Біднов, історик української церкви, Д. Антонович, дослідник українського мистецтва, Колесса, перший ректор, Д. Дорошенко, В. Щербаківський, археолог, та інші. Правничий факультет мав тоді таких професорів: С. Дністрянського, Ф. Щербину, В. Старосольського, О. Айхельмана, професора київського університету, О. Одарченка, професора варшавського університету, А. Яковлева, Лозинського, Лащенка та інших. Число студентів переходить сотню на деяких викладах, зацікавлення та працьовитість характеризують тодішніх студентів. Для помочі студентам організується видавництво скриптів і більших наукових праць, як напр. підручника органічної хемії Горбачевського, та підручника „Загальна наука права" Дністрянського, а далі наукові збірники УВУ. Такий був початок нашої наукової святині. Поважна праця студентсва виявилася в успішних іспитах.

Друга світова війна спричинила нову еміграцію УВУ. В 1945 р. осідком університету стає Мюнхен. Під керівництвом ректорів, Щербаківського, І. Мірчука, Ю. Панейка, університет переживає дні свого розквіту, виказуючи в зим. сем. 1947/8 в професорському складі 70 членів, а в студентському колективі біля 500.

Оцінюючи наукову й научну працю УВУ Баварське Міністерство Освіти офіційно визнало його діяльність.

Впродовж 30 років університет сповняв свої завдання з подиву гідною завзятістю та послідовністю, даючи українській молоді правдиве джерело студій, тобто українознавство, якого не може дати жадна чужа школа. Оба факультети, філософічний і правничий, досліджуть в основі українську духовість на тлі історії, географії, та економії. Українознавство було завжди тут на висоті, що могла заспокоїти потреби навіть найвибагливішої авдиторії. Тому Український Вільний Університет є й буде завжди національним добром і гордощами Украніи.

З особливим подивом підкреслюємо це значення його для нашого Народу й бажаємо йому якнайкращих успіхів у дальшій праці.

К. О. К.

УВАГА! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКР. СТУДЕНТСЬКИХ ГРОМАД НЮ ЙОРК—НЮАРК

—: відбудеться :—

В СУБОТУ, 12. СІЧНЯ 1952 Р.

ТРАДИЦІЙНИЙ

МАЛАНЧИН ВЕЧІР

У ПРЕКРАСНИХ, ПРОСТІРНИХ ЗАЛЯХ

CHATEAU GARDENS

105 E. Houston St., pir Second Ave., New York.

ДОХІД НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ В ЕВРОПІ ТА НА БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В НЮ ЙОРКУ

Вступ $2.00. Початок о год. 10-ій ввечір.

В програмі скечі Ікера та інші несподіванки. Буфет у власному заряді.

Просимо всіх! Управа УСГ.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ РІЗДВЯНО-СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ В „СВОБОДІ"

Придержуючись традиції попередніх років, Адміністраці „Свободи" рішила й в цьому році віддати окреме місце в щоденнику на оголошення різдвяно-святочних побажань і привітів. Різдвяне число „Свободи" появиться з датою суботи, 5-го січня 1952 року та в збільшеному об'ємі. Ціну для оголошень цих побажань встановляється: один інч через одну колонку (п'ять рядків)—$2.00; три інчі на одну колонку—$5.00; один інч через дві колонки—$3.50; два інчі через дві колонки—$6.00. Оголошення різдвяних побажань прохається надсилати найпізніше до 25-го грудня ц. р. і разом з грошевою належитістю, бо тільки в такому випадку вони будуть поміщені.

Треба сподіватись, що наш загал скористає з цеї нагоди, щоб дати про себе знати, висловлюючи при цьому свої різдвяні побажання своїм рідним, приятелям і знайомим. Газета, що виходить у великому тиражі та йде навіть в найдальші закутини світу, занесе Вашу вістку і Ваш привіт можливо й там, куди не дійшло б жадне інше повідомлення. Це справить Вашим рідним і знайомим радість та піддержить в них віру й надію на краще майбутнє.

Адміністрація „Свободи".

Олександер Татомир

ДІТИ—НАШЕ МАЙБУТНЄ!

На сторінках „Свободи" появився знову ряд статтей на тему виховання української дітвори на чужині.

Справа дійсно пекуча, бо у висліді другої світової війни поза межами Батьківщини опинилися тисячні маси нашої дітвори, що від такого, чи іншого її виховання, у великій мірі буде залежати така, або інша доля нашої Батьківщини в майбутньому! Бо цих велитенських людських втратах, що їх в останніх десятках літ поніс український народ — ми мусимо тепер дорожити кожною українською людиною, а передовсім дітворою, бо це квіт, це майбутнє народу!

По барабанному вогні на виховні теми затихло... Здавалося, що як і багато других так і ця справа покищо обмежиться тільки до часописних згадок. Та ні! Найшлися організації та одиниці, що теоретичні міркування починають послідовно переводити в життя хоча ще не в такому темпі та не на таку міру, як цього вимагала б справа виховання молоді на чужині. Слід згадати тут Матірний Союз Українок, що постійно збирає матеріяли про умовини життя та виховання української дітвори й додаючи свої цінні зауваги час-до-часу публікує їх в українській пресі. В останньому часі ми ствердили з радістю, що Т-во Опіки над Дітьми і Молоддю в Филаделфії приступило з широко закроєним планом до організації нашої дітвори через основування Дитячих Світлиць. Побіжний опис такої Світлиці ми находимо в часописі „Америка" з дня 15. XI. 1951. Віримо, що так поставлена Дитяча Світлиця, як це зроблено в Филаделфії — стане цим атракційним осередком, що вже від зарання тісно в'язатиме українську дітвору з українським життям!

Вважаємо, що невід'ємною частиною такої Світлиці, крім відпочинку та розваги, повинна стати Дитяча Бібліотека та дитячі журнали, що серед хаосу ідей та вражінь зовнішнього світу, вчасно формуватимуть світогляд й об'єднувати її будуть духово з усією великою українською дитячою громадою по широкому світі!

Такий добре редагований дитячий журнал вже кілька років появляється в Канаді п. н. „Мій Приятель". Побажати б тільки, щоб цей журнал при широкій піддержці українського громадянства став хоч би двотижневиком, збільшив свій об'єм та був кольорово ілюстрований. Замість думати про кілька дитячих журналів — краще при наших скромних фондах цей один існуючий журнал піднести збірним зусиллям на найвищий культурно-виховний рівень! Щоб став цей журнал більш атракційною силою від всяких, часто з підозрілим, чи навіть шкідливим моральним та ідейним тлом „Каміксів"!

Недостає теж добірної дитячої літератури. Чи не вдалося б нав'язати до колишніх прегарних видань п. н. „Нашим Найменшим", що в маленьких густо ілюстрованих книжечках подавали дітям найкращі байочки та казки, частенько з рідною тематикою, — з додатком, щоб теперішні ілюстрації були кольорові. В часі моєї кількалітньої праці та експериментування в Дитячих Бібліотеках на Західній Україні я запримітив, що дітвора найрадніше читала дитячі журнали та видання „Нашим Найменшим".

Із статті про Дитячу Світлицю у Филаделфії довідуємося, що Т-во Опіки над Дітьми й Молоддю придбало висвітлювальний фільмовий апарат і вже показує дітям цікаві фільми. На жаль покищо Світлиця не має таких фільмових образів, що з них діти пізнавали б Україну. Кілька днів цьому, мабуть у часописі „Свобода", я натрапив на згадку, що в Онтаріо одна наша людина змонтувала $2\frac{1}{2}$ годинний фільм із свого побуту на західних українських землях та по скитальчих таборах в Европі. Чи багато картин із цього фільму не пригодилося б до дитячих кіномонтажів із Рідних земель?! Чи не можна б скористати з деяких картин Солук - фільми, монтажів п. Авраменка і т. п.?! Фільм — це могутній виховний засіб і треба з правдивим подивом оцінити почин Управи Дитячої Світлиці в Филаделфії!

Вважаємо, що вказаним було б при Світлицях організувати теж дитячі хори, балети, театральні виступи та якщо на це дозволяв би розмір приміщення ритмічні вправи. Це все незвичайно оживило б діяльність Світлиць та розбудило б у дітей заінтересування в різних корисних напрямах!

Треба надіятись, що українське громадянство дасть повну моральну та матеріяльну піддержку ініціяторам творення Дитячих Світлиць!

Трохи важча і складніша справа виховання української дітвори розсіяної одинцем, чи маленькими гуртками, серед чужого оточення. Над цією проблемою повинні основно призадуматись українські виховники!

ВІД ВАШОГО ЗГОЛОШЕННЯ ПЕРЕДПЛАТИ ЗАЛЕЖИТЬ ПОЯВА НОВОГО ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ТИЖНЕВИКА „СВОБОДИ". ВИШЛІТЬ ЙОГО НЕГАЙНО!

ЦІННА НОВИНКА В МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Від часу, коли воєнні роки нову працю українських композиторів над виповненням деяких важних прогалин в нашій музично-педагогічній ділянці, вся українська дітвора і молодь, що бажає вчитися музики, мусить обмежуватись двома-трьома українськими збірниками дитячих кусничків для фортепіяну, що вийшли друком ще в краю, чи частинно були перевидані на еміґрації в Німеччині. Коли порівняємо цей наш сумний стан з буйним розквітом музичної педагогічної літератури хоч би тут, в Америці, тоді усвідомимо собі велику втрату нашої молоді, яка, не маючи своєї, мусить користати з чужої літератури і підпадаючи під чужі впливи, автоматично віддалюється від свойого.

Тому треба з радістю привітати появу нового збірничка для дітей *„Коляди і Щедрівки"* молодого композитора *ІГОРА СОНЕВИЦЬКОГО*. Цей збірничок може послужити нашій дітворі не тільки в різдвяний час, але також як дуже добрий підручник легкої поліфонічної музики, яка, як відомо, має фундаментальне значення для розвитку фортепіянної техніки. В збірничку є 9 популярних коляд і щедрівок написаних під кожним оглядом добре і в повним знанням недостач і потреб дитячої техніки. Крім цього природні, не трудні контрапунктичні ходи і дещо відсвіжена, та проте прозора і нешабльонова гармонізація ставляють цю збірку в ряд інших наших мистецьких, дитячих видань. Зовнішнє оформлення видання естетичне, нотний текст без помилок. Для легшого читання дітворою було б кориснішi більші нотні значки і читкіше фразування, що треба врахувати в наступних виданнях.

Збірку видрукувало видавництво „Свобода" як перший випуск „Зима" із наміченого цілого циклю українських пісень для фортепіяну. Сподіємося з весною появи нового збірничка.

Не раз переконуємося, що наші діти не знають, або забувають українські народні, чи обрядові пісні. Тому і з цього погляду збірка „Коляди і Щедрівки Ігора Соневицького має своє значення і я певний, що буде прийнята молоддю з ентузіязмом.

Роман Савицький

АТОМОВА АРТИЛЕРІЯ БУДЕ ГОТОВА ВЖЕ „НЕЗАБАРОМ"

Ел Пазо, в стейті Тексас. — Армія буде мати вже незабаром атомову артилерію, яку можна буде вживати проти ворожих військ на полі боїв, повідомив ген. Лотон Коллінс, голова ген. штабу армії. В орудуванні атомової артилерії вправляється один батальйон армії в Форт Блісс, додав генерал. Винахід полягає в тому, що гарматні кулі мають головку з атомовим матеріялом. Він заперечив, наче б в Ел Пазо тримали атомові прилади. Армія працювала над атомовою артилерією два роки.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

„ЦЕНТР ДЛЯ ВИВЧЕННЯ КУЛЬТУРИ ВЕНЕСУЕЛІ І УКРАЇНИ"

Під такою назвою ще 1949 року засновано організацію українців в Каракасі, яку очолював проф. Петро Макаренко. Ця організація влаштувала Шевченківське Свято, академію пам'яті борця за волю Венесуелі, Міранди, академію пам'яті проф. Д. Дорошенка, Свято Української Державности та багато інших національних свят та імпрез. В Каракасі збудовано Український Народній Дім, де зосереджується вся політична і культурно-освітня праця українських поселенців. Особливу активність виявляє молодь. Народній Дім дістав дозвіл від влади на українські радіоавдиції.

Бажаючи мати свіжі вістки, Народній Дім звертається з проханням до всіх редакцій українських газет висилати газети Авіо - Поштою. Видатки поштові будуть повернуті. Газети і іншу літературу та цікаві новини надсилати на адресу: Prof. Petro Makarenko. Biblioteca National Caracas, Venesuela.

(За „Укр. Сам.").

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками дванадцяти мільйонового Союзового майна.

ПЛЯНОВАНИЙ ТИЖНЕВИК „СВОБОДИ" ПРЕДМЕТОМ ДИСКУСІЇ В Л.-М. КЛЮБІ

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю, 21-го грудня, Секція Журналістів влаштовує в Клюбі окремий вечір з дебатами на тему: Якого літературно-мистецького тижневика „Свободи" бажає собі читач. Дискусію започаткують відповідними вияснeннями представники Видавництва і Редакції „Свободи". — Вечір відбудеться в приміщенні Клюбу при 149 2-га евеню і почнеться, як звичайно, в год. 7:30 ввечорі.

НОВІ ІМІҐРАНТИ

Дня 19-го грудня приїдуть кораблем „Дженерал Валу" до Ню Йорку на ашуранси ЗУАД Комітету такі особи:

Алфімов Володимир, Надія, Ігор; Бородиця Грогорій, Василь, Іван; Бурий Зенон, Анна; Гуцуляк Іван, Стефанія; Кописта Іван; Ковалів Іван; Кузишин Стефан; Кузмич Микола; Новосад Мирослав, Рут; Полокутин Іван, Цецилія; Сілецький Микола, Марґа, Віра; Шарак Іван, Йосипа, Ольга, Марія; Шонк Константин; Тарнавський Василь, Розалія, Іван; Возняк Павло; Кучерявенко Іван, Лідія.



ГРИЦЬ ЗАЗУЛЯ У ВОРОЖКИ

— Не будеш мати спокою в серці, поки не заплатиш Національного Датку...

НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ

вже вийшли з друку

КОЛЯДИ і ЩЕДРІВКИ

в укладі Ігора Соневицького

на фортепіян

від найлегших для початковців до найтяжчих

Ціна $1.00

Замовлення слати до „Свободи":

83 Grand Stret, Jrsey City 3, N. J.

ПАРАФІЯЛЬНА РАДА УКР. ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ПОКРОВИ В ДІТРОЙТІ

подає до відома, що

ОСІДОК ПАРАФІЇ

перенесено з Yemans Street, Hamtramck, Mich.,

НА 29th STREET, DETROIT 10, MICH.,

Настоятелем Церкви є о. Мітрат ФЕДІР БІЛЕЦЬКИЙ.

БОГОСЛУЖЕННЯ

— відбуваються —

У ВЛАСНІЙ — НЕДАВНО КУПЛЕНІЙ ПАРАФІЯНАМИ ЦЕРКВІ (29th STREET, DETROIT 10, MICH.)

на передодні неділі і свят о год. 6-ій ввечір, а в неділю і свята о год. 10-ій ранку.

Парафіяльна Канцелярія міститься при Церкві.

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ! УКРАЇНСЬКІ ВЧИТЕЛІ!

Вже покінчено друк і на днях поступає в продаж найбільш необхідна книжка для УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ:

МОВО РІДНА

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ

БУКВАР-ЧИТАНКА

опрацьована І. Корицьким, рекомендована для домашнього і шкільного навчання української мови шкільним референтом „Учительської Громади" — проф. д-ром К. Кисілевським і з його ж методичними порадами, як учити письма на основі цієї книжки, що в умовах відсутності української школи, в великій мірі полегшує працю батька над навчанням власної дитини.

„БУКВАР-ЧИТАНКА" у своїх 192 сторінках має три частини: 1) Посібник для учнів англо-мовних шкіл, за яким діти, що знають основи англійського письма, легко можуть засвоїти українську абетку; 2) Буквар; 3) Читанка. В текстах біля 200 рисунків і ілюстрацій!

Зміст БУКВАРЯ-ЧИТАНКИ взяв до уваги особливі прикмети життя на американській землі, не залишаючи тісних зв'язків з Рідним Краєм.

Українські Батьки! Українські Вчителі! Навчання української мови і письма наших дітей стає щодалі більш пекучою проблемою! Новий БУКВАР-ЧИТАНКА допоможе Вам у позитивній розв'язці цієї проблеми. Придбання Букваря-Читанки для дитини з нагоди Різдва чи Нового Року особливо заохотить дитину до навчання рідної мови. — Ціна — $2 в картоновій оправі і $2.50 в твердій полотняній. — Замовлення враз з належитістю слати до:

"SVOBODA", P.O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

НОВИЙ ТИЖНЕВИК ЛІТЕРАТУРИ, МИСТЕЦТВА І КУЛЬТУРИ

має появитись як окреме недільне видання „Свободи" від початку 1952-го року.

Негайною висилкою замовлення приспішіть появу цього тижневика.

В тій цілі виповніть подане внизу зголошення, витніть його та перешліть на адресу „Свободи":

SVOBODA, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ЗАМОВЛЕННЯ

Прохаю зарахувати мене до передплатників тижневика літератури, мистецтва і культури. Передплату на тижневик зобов'язуюся вислати негайно, як він почне появлятися.

(Виповніть по-англійськи!)

Ім'я і прізвище ________________________

Адреса: ________________________

(№ & Street) (City) (State)

____

________________ ________________

(Date) (Signature)

• РОЗШУКИ •

ВОЛОДИМИРА і ПАРАСКУ з О-ЛЕКСЮКІВ САЛІНСЬКИХ та їх діти Зоню і Михайла Салінський, пошукує
ОЛЕНА з ОЛЕКСЮКІВ ГРАБОВЕЦЬКА,
4817 Chopin, Detroit 10, Mich., USA.

ДМИТРА ЛЕНЧИКА з Олеші тепер в U.S.A., пошукує
ПАРАСКА СТЕЦИК
4732 Plumer, Detroit 9, Mich.

Віктор Гончаренко, в'язень ляндсберґської тюрми, для відновлення процесу прохає зголоситися йому за свідків такі особи, знайомі йому із Ордруффа (Тюрінґія, березень-квітен 1945 р.): Івана Вовнянка, Василя Соломку, Семена Бузівського, Марушку, Красноворонку. Названі особи прошені відгукнутися на адресу УСХС в Мюнхені: USCHS, Munchen 2, Dachauerstr. 9/II, Germany

Пошукую рідного брата ПЕТРА ГЕДЗИК, котрий виїхав до Канади перед першою світовою війною, і ІВАНА ВУДВУД, оба з села Гороxолина, пов. Станиславів. Хто знає про них або вони самі, прошу зголоситись на адресу: Wasyl Gedzyk, Box 210, D. R 2, Palatine, Illinois.

Пошукую стриєчну сестру Дмитра Ендек, по мужу називається БЕРИЗОВСЬКА, з міста Комарна. Хто знає про ню, або вона сама, прошу писати до:
JULIA ENDEK KISAREWICH
10 Benham St., Bristol, Conn.

• Книжки-Журнали-Картки •

Увага! — Найкращий Вибір
РІЗДВЯНИХ КАРТОК
13 штук за $1.00!
отримаєте в українській Книгарні
ГОВЕРЛЯ
41 E. 7th Street, New York 3, N. Y.

ДІТИ ЧУМАЦЬКОГО ШЛЯХУ
IV-ій том
Д. Гуменної
Ціна $2.50.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА


САЛЬОН КРАСИ
„МАРІЙКА"
Щоденні години:
від 9. рано до 8. ввечір.
318 EAST 6th ST.
(Bet. 1st & 2nd Ave.)
NEW YORK 3, N. Y.
Telephone:
GRramercy 5-7244

ЗВІТ

з пожертв, зложених в Злученому Українсько-Американському Допомоговому Комітеті у Филаделфії за місяць червень 1951 р.

Клівленд, О. І. Іскра $5, А. Ковч $5, Анастазія Ковч $5, Григорій Голубець $10, Іван Островський $5, Теодор Василик $5, Дмитро Галайда $2, Г. Головка $1, М. Чупак $1, Дмитро Місько 5, П. Негрійко $5.

Шікаґо, Ілл. Володимир Єднораз $5, Степан Дацюк $4, С. Романко $1, Микола Кума $10, Укр. Жіноча Допомогова Орг., пересл. А. Білинська, $100, „Провидіння" від. 55, Теодозій Часцький зібрав на лісту ч. 2062 $15. Зложили: $2: Евген Команишин; по $1: О. Маркевич, С. Вонавіків, І. Стефанишин, Д. Заболотний, А. Сем, С. Сем, П. Мучків, А. Чміль, П. Чубатий, С. Курівчак, І. Яремчук, В. Бачинський, Н. Н. Микола Линник $5, Панас Кологривенко $5, Степан Звик $5, Іван Петрущак $10, І. Войтюк $5, А. Брагар $1, Б. Михайлович $1, Корній Мазов $5, Василь Сіданко $5, І. Федурчак $5, Т. Воднар $5, Е. Перхач $5, Г. Білобран $1, УНС, від. 125, Сестрицтво, Іванка Подола зібрала на лісту ч. 2117 $20. Зложили: по $2: Боднарчук П., І. Подола, П. Яворський; $1.50: М. Наливайко; по $1: К. Савчин, Юнко, С. Вльки, А. Федуняк, Р. Сидорик, М. Леськів, А. Байн, Л. Панків, П. Гонсіор, П. Дмитрів, М. Лемак, Ю. Війтюк; 50 ц.: Г. Пашин.

Моррід, Ілл. Василь Шпук $15.

Гвіліґ, Ілл. Н. Н. $10.

Вaукіґен, Ілл. Гавриіл Бабасаніян $10.

Кенілворт, Ілл. Мих. Тимець $10.

Балтімор, Мд. У.К.К., Петро Войтович зібрав на лісту ч. 5752 $43.25. Зложили: $10: Микола Шандровський, Григорій Бойко; по $2: Петро Войтович, Антін Хімяк, Анна Кочан, Михайло Райда; по $1: М. Ігнат, М. Хімяк, М. Хома, І. Дуда, М. Гірняк, К. Петрик, І. Ільчишин, М. Райда, М. Бугай, П. Зазуляк, Р. Кігірівський, Д. Стельмах, Б. Гірняк, А. Кучер, О. Яхно; 50 ц.: С. Щербак.

Юперко, Мд. П. Карабін $1.

Квін Анн, Мд. Мих. Черевко $2.

Массей, Мд. Василь Сидорчук $5.

Гарлок, Мд. Петро Осташ $10.

Покомок Сіті, Мд. Н. Столоній $1.

Мілінгтон, Мд. Степан Рудзанич $5.

Дентсвіл, Мд. М. Сус $1.

Принс Фредерік, Мд. І. Лесків $2.

Берлін, Мд. Василь Мацук $5.

Пітсфілд, Масс. Укр. катол. церква св. Йоана $10.

Бостон, Масс. „Укр. Товариство в Бостоні", Юлія Налисник зібрала на лісту ч. 5454 $28.35. Зложили: $5: Микола Щербакович; по $1: А. Чакальський, О. Казанівський, Я. Федик, В. Починок, Е. Кругляк, О. Телюк, З. Лось, С. Сидлярчук, І. Назар, В. Дудка, Я. Костів, М. Франківський, І. Яворський, О. Турчин, Л. Щудляк, Е. Білинський, І. Голод, Ю. Налисник; решта дрібними.

Українське Товариство в Бостоні, Михайло Кісіль зібрав на лісту ч. 5455 $20.25. Зложили: $3: Степан Микитин; по $2: Яр. Савчук, К і Е. Кругляк, Микола Кісіль, Михайло Лісіль; по $1: М. Гриценко, А. Вагнага, Р. Федорів, О. Копистинський, М. Тимець, М. Тимець; 25 ц.: М. Мамій.

Українське Товариство в Бостоні, Мирон Гаца зібрав на лісту ч. 5451 $4.75. Зложили по $1: М. Волощук, М. Нижевич, А. Микич, Д. Мельник; 75 ц.: В. Пришляк.

Українське Товариство в Бостоні, В. Оленяк зібрав на лісту ч. 5452 $5.50. Зложили по $1: В. Оленяк, П. Думка, М. Пальчишин, П. Семенчук; решта дрібними.

Українське Товариство в Бостоні, Теодор Юзьків зібрав на лісту ч. 5453 $21. Зложили по $5: І. Гончар, І. Тороус, Р. Стецько, М. Зіньків; по $2: Анна Гева; по $1: Т. Юзьків, С. Верхулька, М. Гапій, М. Зінків.

Гартфорд, Конн. А. Наконечний $5, Тиміш Мельник $5.

Бріджпорт, Конн. Михайло Болонний $5, М. Івашків $1, Іван Федун $5.

Форествіл, Конн. Федір Піх $10.

Ню Гейвен, Конн. Галина Федишин $10. Антін Маланчук зібрав на лісту ч. 2108 $20. Зложили: по $5: Софія Березіцька, Василь Добчанський, Осип Березіцький, Антін Маланчук.

Олд Ґрінвіч, Конн. Іван Пелікан $10.

Мінеаполіс, Мдин. Т. Шіян $5, Іван Коноплів $5, Укр. правосл. церква св. Юрія $10, Филимон Карплюк $10, Марія Гайдуков $5, Микола Орловський $5, А. Філіпович $5, Гіляри Папіж $5.

Ст. Пол, Мінн. Павло Петренко $5, Дмитро Соловей $5.

Ляпір, Міш. М. Гудка $10.

Бентон Гарбор, Міш. Яків Цимбалович $20.

Дітройт, Міш. М. Добрянський $1. Укр. евангелицька церква, переслав о. В. Боровський, $20.

Річмонд, Ва. Г. Чучман $5.

Луіза, Ва. Степан Лаврій $2.

Мілвокі, Віс. Олександер Панченко $5.

Люблін, Віс. Данило Троць $5.

Ґілман, Віс. Антон Трисміцький $2.

Індіянаполіс, Інд. Олександер Гетенко $5.

Іст Шікаґо, Інд. Ева Будник $5.

Луміс, Каліф. Осип Дудзяк $5.

Ґлендейл, Каліф. С. Олексів $10.

Канзас Сіті, Канз. Розалія Тишко $5.

Юлізес, Канз. Мирон Гірняк $5.

Топекіш, Ваш. В. Барчишин $5.

Венатчі, Ваш. Олександер Слевозький $5.

Джастін, Тексас. М. Олеярчук $1.

Ст. Луіс, Мо. Жіноча Організація, відділ 32, пересл. Марія Грецько, $68.

Манчестер, Н. Г. Укр. Допомоговий Комітет, Микола Шуфлер зібрав на лісту $95. Зложили: І. Тимянишин $10; по $6: о. В. Козоріг, П. Шиманський, О. Олексіюк, П. Ганишин, П. Дармохвал; по $5: М. Сененько, М. Коць, І. Шопяк, М. німець, М. Шуфлер, М. Камінський, О. Стойко; по $3: А. Васюк; по $2: О. Чайка, П. Німець, Н. Н., П. Колодій, М. Каменський; по $1: В. Сердюк, Р. Петрючкович, Т. Стецюра, В. Басараб, М. Данилишин, П. Ясіновський, С. Вайко.

Денвер, Коло. „Укр. Амер. Громада" $10.

Торонто, Онт. Евген Наливаний $2.

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa

СПРАВЛЕННЯ.

В пожертвах, зложених підчас Жалобної Академії на честь сл. п. С. Петлюри, владженої 16. вересня ц.р. стараниям ОбВУ в Америці, відділ у Дітройті, а оголошених в 274-ому числі „Свободи", замість: „5 дол. зложив В. Грибик", повинно бути: „5 долярів зложив Др. Іван Грибик". — Управа ОбВУ в Америці, відділ в Дітройті. (огол.)

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

64. На полюванні

Мабуть чимало людей, прочитавши цю статейку, згадає мисливський сезон у старому краю. Там у полюванні завжди було щось урочисте й пишне, що нагадувало давній февдалізм з його зовнішнім блиском, юрбою помішників і багатим урядженням.

У Злучених Державах мисливський сезон виглядає інакше. Просто багато людей виходять з рушницями в руках на свіже повітря, щоб провести дні золотого листопада на полі чи в лісі. Нічого пишного чи аристократичного; і тут позначився глибокий американський демократизм, бо дозвіл на полювання коштує тільки 2 чи 3 доляри проти 50-60 долярів у багатьох інших країнах.

Чи не міг би опис такого дня, проведеного на полюванні, стати за добру тему для листа до друзів чи родичів за кордоном? Це була б добра нагода насвіжо описати, які приємності й розваги може мати в Америці пересічна людина. Це дасть змогу авторові листа самому дати добру відповідь на всю ту брехню, що її поширюює комуністична пропаґанда.

А ця пропаґанда все співає своєї: В Америці (каже вона) пересічна людина визискувана великими капіталістами. В Америці (каже вона) люди думають тільки про війну й наживу. В Америці (каже вона) люди занадто зайняті, заробляючи грошики, щоб думати за звичайні життьові розваги.

Опис дня, проведеного на полюванні, допоможе спростувати всю цю брехню.

Минулого тижня авторові цієї статті трапилось проїздити в Кетскільських горах у штаті Ню Йорк. Це був один із перших днів мисливського сезону, і скрізь видно було мисливців, часто разом із своїми синами. Стояла розкішна американська осінь, і схили гір, здавалося, палали багрянцем і жовтогарячим сяйвом. Навколо де-не-де в зелені ховались маленькі хатки та фарми, куди мисливці вертались увечорі.

Якби комусь потрібна була тема для урочистої проповіді про демократію, ліпшого тексту важко знайти. Це була картина всього, чого тільки людина може прагнути, коли свобода й добробут дали їй змогу забути свої турботи й навіяти їй пошану та любов до ближнього.

Чи не міг би й наш автор листа возвістити цю проповідь? Вона поширилась би по світі, немов переконливе слово, і навіяла б далеким друзям переконання, що на світі варто жити, і що надія ніколи не зрадить.

Це стаття з серії щотижневих статтей, що їх поширює тепер Загальна Рада Американської Єдности, щоб допомогти американським громадянам ширити правду про Америку по цілому світу. Якщо у Вас є якісь запитання або побажання щодо того, як зробити листи за кордон ще ефективнішою зброєю у поході за правду, то напишіть листа до редактора або до Загальної Ради Американської Єдности: 20 Вест 40 вул. Ню Йорк 18, Н. Й.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Річні збори Тов. ім. полк. Е. Коновальця, від. 240, відбудуться в неділю, 23. грудня, в 3-ій год. попол., в У. Н. Домі. Буде відчитаний касовий звіт та вибір управи на 1952 рік. — Управа.

МІЛВОКІ, ВІС. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 103, відбудуться в суботу, 22. грудня, в год. 7-ій ввечорі, в церковній галі, 1231 W. Scott St. Проситься всіх членів прийти на означений час та вислухати звітів урядників і контр. комісії за 1951 р. Буде також вибір уряду на 1952 р. Проситься довгуючих членів вирівняти свої залеглі вкладки, щоби не переносити довгів на наступний рік. Хто хоче замовити великий Союзовий Календар на 1952 р., а також недільне число „Свободи", хай зробить це на зборах. — Т. Танін, предс.; П. Стецик, кас.; Т. Варсук, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Річні збори від. 467 відбудуться 23. грудня в галі укр. прав. церкви на Вудлон Еве. і Віледж вул. Maxham, де буде вибір уряду на 1952 рік. Прошу всіх членів явитися на збори і привести нових членів. Хто бажає Календар УНС на 1952 рік, то може дістати його на зборах тільки за одного доляра. — М. Гладьо, секр.

НЮ БРИТАН, КОНН. — Бр. св. Петра і Павла, від. 254, повідомляє усіх членів, що **річні збори** відбудуться 21-го грудня, в пятницю, о год. 7:30 ввечорі в церковній галі, 54 Вінтер вул. Буде звіт уряду за 1951 рік, та вибір уряду на 1952 рік. Кожний член, хоч раз в році повинен взяти участь в цих зборах. П. Роман, предс.; А. Устяновський, кас.; І. Павлюк, рек. секр.; В. Романишин, фін. секр.

ГАМІЛТОН, ОНТ. — Від. 458, повідомляє членство, що **річні збори** відбудуться в неділю, 23-го грудня 1951, в год. 2-ій пополудні, в Домівці У.Н.О., 669 Barton St. E. Присутність всіх членів обовязкова. — Н. Ольховий, гол.; Ф. Стахів, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. — Бр. св. Петра і Павла, від. 81, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 23. грудня, в год. 2-ій пополудні, в церковній галі, де звичайно. Проситься всіх членів прийти і вислухати звіти за 1951 р., та вирівняти свої вкладки, щоб не переносити довгу на 1952 рік. Проситься розібрати Календарі У. Н. Союзу на 1952 рік. Також буде вибір уряду на наступний рік. — Уряд.

КЕНТОН, О. — Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 115, відбудуться в неділю, 23. грудня, в галі 2546 Вінфілд Вей, Н. І. Кожний член повинен бути на зборах, бо є важні справи, як вибір уряду на 1952 р. Просимо нових іміґрантів прибути на збори, на яких буде присутній гол. радний У. Н. Союзу п. Д. Шмаґала з Клівленд, О. — К. Вандровський, предс.; М. Скубяк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома, що **річні збори** відбудуться в неділю, 23. грудня, в год. 1:30 пополудні, в галі У. Н. Дому, 4655 Martin вул. На ці збори повинні обовязково прибути всі члени, як жінки так і чоловіки, та вислухати звітів уряду за 1951 рік і вибрати уряд на 1952 рік. Взивається все членство хоч раз в рік взяти масову участь в цих зборах. — І. Форись, предс.; М. Гузиляк, кас.; П. Кізел, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Управа від. 301 ім. Дмитра Вітовського повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 23. грудня, в год. 12:30, в приміщенні парафії св. Володимира, 2250 W. Cortez вул. На порядку нарад: звіти уступаючої управи і контрольної комісії, вибір управи відділу на 1952 рік та інші, дуже важливі для всіх членів, справи. Просимо всіх членів прийти на ці збори на означений час та взяти активну участь у розбудові нашого відділу. — В. Іващук, гол.; Клебан, рек. секр.; М. Савчин, фін. секр.

БРУКЛИН (САВТ), Н. Й. — Річне зібрання членів Бр. св. О. Николая, від. 293, відбудеться в суботу, 22. грудня, в год. 7:30 ввечорі, в церковній залі, 258 — 19-а вул. Буде звіт за минулий рік і вибір уряду. Всі члени повинні обовязково явитися і вирівняти місячні вкладки за цей рік. — І. Ластовський, гол.; Г. Пилипяк, кас.; М. Демидчук, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Від. 318 ім. св. Ольги матиме **річні збори** в неділю, 23. грудня, в год. 1:30 пополудні, в церковній галі. Буде вибір уряду на 1952 р., а тому всі члени повинні обовязково взяти участь у цих зборах. — С. Саюк, секр.

С. ПІДГАЙНИЙ
„НЕДОСТРІЛЯНІ" ___$ 1.00
в двох частинах
Оповідання з концентраційних таборів
Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA"
BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

СОФІЯ ЗАХАРУК, членкиця Тов. Укр. Січ, від. 59 У. Н. Союзу в Сиракюз, Н. Й., померла в 28. р. життя 28. листопада 1951 р. Покійна родилась в селі Рупетках, пов. Ліско, Україна. До Союзу вступила в 1949 р., в два роки тому прибула зі скитальщини. Полишила в смутку мужа Дмитра та 2 сестри і брата. Похорон відбувся 30. листопада при участи заряду Тов. і знайомих з похоронного заведення до укр. катол. церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюз, а відтак на укр. катол. цвинтар. — В. Й П.!

В. Осухівський, секр.

• Професійні оголошення •

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лідуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі. В неділі від 11 до 1 попол. Еґзамінація $3.00.

Д-р М. МАЙЗЕЛЬ
лікар зі старого краю, говорить по українськи, багато років успішно лікує гострі й застарілі недуги мужчин і жінок, недуги нирок і сечового міхура, ніг та загальне ослаблення. Лічення застриками пеніциліни та інших ліκарств. Аналіза крови, сечі і інших виділень. Аналіза крови для супружих дозволів.
107 E. 17th ST., NEW YORK CITY
коло 4-ої Евеню і Union Sq.
Години: Щодня від 10 рано до 1 попол., від 4—7 веч., в неділі від 11—1 попол.
ЕҐЗАМІНАЦІЯ $3,00.

Dr. Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (коло 2nd Ave.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги. Flouroscony. X-Ray Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів.
Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 p.m. В неділі від 10-2 попол.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

З. БЕРЕЗОВСКІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВИТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5746
Дві нові в модернім кольоніяльнім стилі каплиці,
Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці маєткового стану.
ІВАН БРОЩАК, нотар.

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ВІТАЄМО ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ" З НАСТУПНИМИ СВЯТАМИ
Ми маємо великий вибір патефонів різних марок, з ручними й автоматичними регуляторами, за зниженими цінами.
ВИСИЛАЄМО БЕЗПЛАТНИЙ КАТАЛОГ
НОВИХ УКРАЇНСЬКИХ ПЛИТ І ПАТЕФОНІВ.
Крамниця відкрита щодня від 10 г. ранку до 8 г. ввечорі.
Зайдіть або пишіть до:
UNION SQUARE MUSIC SHOP, Inc.
27 UNION SQUARE WEST
Cor. E. 16th St., New York 3, N. Y. "Dept. U" Al. 5-6969


Перевози місцеві - - - - - Далекобіжні
УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ
335 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — TEL. OR. 3-2484

КАЛЕНДАР—АЛЬМАНАХ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
НА 1952 РІК!

Альманах УНСоюзу—це велика на 160 сторін книга в мистецькій окладинці та на прекрасному папері. В ній, крім календаря на 1952-гий рік із зазначенням всіх українських та американських церковних і національних свят та крім історичного календаря, поміщені численні вірші, оповідання, спомини та статті визначних авторів.

Ціна Календаря, не зважаючи на величезні кошта видання, ТІЛЬКИ ОДИН ДОЛЯР!

Тому, що тираж Календаря обмежений — поспішайте із замовленням! Члени УНС можуть замовляти Календар у своїх Відділах. Безпосередні замовлення висилати разом з грошевою належитістю на адресу:

SVOBODA, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ЗАМОВЛЕННЯ

Прохаю вислати мені ---- примірників Календаря У. Н. Союзу на 1952 рік, за що долучую $------
(Виповніть по-англійськи!)

Ім'я і прізвище ------------------------------
Адреса: ------------------------------
(№ & Street) (City) (State)

------------------ ------------------
(Date) (Signature)

ДОБРІ ВІСТІ ПРО АСТМУ

Сповіщають, що новий лік, званий PENNYL, приносить швидку чудову полекшу для тих, ХТО ТЕРПИТЬ ВІД АСТМИ.

Кажуть, що АСТМАТИЧНІ АТАКИ присвистування, кашлю, душливости й томлячого дихання нагло лагідніють підо впливом цієї замітної медицини. Багато людей, які давніше почувалися ослаблені й з натугою шукали віддиху внаслідок таких осоружних атак, тепер радісно признають, що осягають полекшу по роках вже після зажиття першої дози.

Якщо ви терпите внаслідок дошкульної АСТМИ, не отягайтеся якстій післати по ПЕННИЛ. Можете дістати його по спеціяльній ціні, коли вишлете оце повідомлення разом з вашим повним іменем і адресою до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 308, Box 762, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам дві три-долярові пляшочки тільки за $5, тобто дають знижку $1 на звичайній ціні. Не посилайте грошей. Заплатіть просто листоношові при доручуванні. Одначе зробіть це тепер, бо припас невеликий.

Імя ------------------------------
Адреса ------------------------------
Місцевість ------------ Стейт -----

УВАГА! ГРОМАДЯНИ!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y.
(між 2—3 евенями 8. вул.)
має на складі власного виробу
ФІЛЬЦОВІ КАПЕЛЮХИ
в найкращих фасонах.
Отже не чекайте до останньої хвилі з Вашими закупами на свята.
У нас куплені капелюхи принимаємо до перерібки.
Дальше пригадуємо, що маємо відділ
МУЖЕСЬКОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ, а саме:
першої якости сорочки, спортові сорочки, піжами, знаної марки: "Jayson" і "Fruit of the Loom" і імпортовані.
ПРОСИМО ЗАЙТИ І ПЕРЕКОНАТИСЬ ПРО ВИСОКУ ЯКІСТЬ МАТЕРІЯЛЬНУ ТА НИЗЬКУ ФАБРИЧНУ ЦІНУ! Говоримо по українськи.
При закупі капелюха та інших речей дасмо гарний подарунок. Слухайте наші оголошення по радіопрограмі п. Мельника кожної неділі між 7—8 год. рано і кожного четверга між 7—8 год. ввечорі на хвилях 1480, (станція WHOM). ОТВОРЕНО ЩОДЕННО до 10 Год. ВВЕЧОРІ.

DUNLEY HAT SHOP
14 Saint Marks Place (Іст 8-ма вул.) New York City

ТАРЗАН, ч. 2734. Перемога.



Коли червона кров бризнула на Тарзана, присадкуваті ноги нагло зігнулися і ящірка-звір лежала мертва.

„Перемога, Тарзане!" — закликав Д'Арнот. — „Коли цей хвіст тебе поцілив, я думав, що тобі прийшов кінець!".

„Ходімо" — сказав Тарзан, — бо таких звірів може тут бути більше!".